

Як виховати свідомого громадянина

24 березня 2014 року у Боярській ЗОШ I-III ст. № 1 відбулася педагогічна рада з виховної роботи «Громадянське виховання як чинник соціалізації учнівської молоді». Учителі школи жваво обговорювали одне з найактуальніших питань сьогодення – як виховати свідомого громадянина держави. Вела нараду заступник директора з виховної роботи Ірина Борзенець, котра наголосила, що в наш неспокійний час суспільство народжує нову людину. І саме від учителів багато в чому залежить, яким буде громадянин незалежної України.

На педраді було обговорено концептуальну соціалізацію, важливість формування громадянської відповідальності, відповідну роботу з дітьми початкових класів. Присутні дійшли висновку, що основними критеріями громадянського виховання має бути гуманізація, демократизація, рівноправність, партнерство, рівнообов'язковість партнерів (учня та вчителя), позитивна налаштованість, милосердя. Зупинилися і на особливій ролі шкільної соціально-психологічної служби, котра поміж іншим повинна доносити до вчителів інформацію про вікові психологічні особливості дітей. Говорили й про роль учнівського парламенту у вихованні майбутніх керівників.

Серед доповідачів була директор Києво-Святошинського центру соціально-психологічної реабілітації населення Ангеліна Лахтадир, котра наголосила на тому, що ознакою успішної соціалізації особистості є її готовність взаємодіяти з соціумом, знайти своє місце в суспільстві, вписатись у нього. Юність – це та пора, котра недаремно вважається особливо напруженою і небезпечною, оскільки кожна особистість самостійно вирішує, до якої спільноти пристати. І завдання дорослих – підказати, залучити до корисної діяльності, попередити про небезпеки. Процес формування громадянина – це процес розвитку такої особистості, в якій органічно

поєднуються високі моральні чесноти, громадянська зрілість, патріотизм, професійна компетентність, активність, творчі нахили, почуття обов'язку й відповідальності перед суспільством, перед Батьківщиною.

Ангеліна Миколаївна показала відеопрезентацію про діяльність Центру реабілітації населення по соціалізації молодих людей, поділилася здобутками спеціалістів ЦСПР у формуванні соціальної активності та відповідальності за свої вчинки. Психологи, соціальні педагоги і соціальні працівники підходять до питання соціалізації комплексно і формують у молодих людей лідерські якості, високу самооцінку, вміння спілкуватися, ефективно розв'язувати конфлікти, уникати небезпек, котрі чатують на них у соціумі. Молодь пізнає основи командної взаємодії, набуває вміння спілкуватися між собою, а також із дорослими, у тому числі з чиновниками. Це відбувається під час бесід і тренінгових занять, але головне – в ході реальної соціально корисної діяльності. Молоді люди об'єднуються у молодіжні клуби, розробляють та реалізують соціальні міні-проекти, беруть участь у благодійних акціях, молодіжних форумах, флеш-мобах тощо. Вчасна і ефективна соціалізація молодих людей – це наше спільне завдання.

Батькам про стилі сімейного виховання

1 березня в актовій залі Боярської загальноосвітньої школи №4 психолог Києво-Святошинського центру соціально-психологічної реабілітації населення Наталія Жанталай провела семінар «Стили сімейного виховання». Захід відбувся за запитом батьків дітей, що проходять курс підготовчих занять (5-6 років).

Батьки мали змогу переглянути мультимедійну презентацію, що містила підбірку відеоматеріалів, котрі наочно характеризували кожен із стилів виховання, котрих загалом є шість: гіперопіка, виховання подарунками, авторитарний стиль, «кумир сім'ї», байдужість, співробітництво. По закінченні презентації психолог у ході інтерактивного спілкування обговорила з батьками ті фактори, котрі впливають на вибір конкретного стилю. Оскільки мам чи тат найбільш цікавило, який же стиль виховання вони практикують із своїми дітьми, їм було запропоновано декілька вправ, за допомогою котрих вони самі зможуть у цьому визначитись.

Ще було обговорено способи, які можуть допомогти наблизитись до оптимального стилю виховання («співробітництво»). При цьому мається на увазі, що батьки:

- Узгоджують в сім'ї заборони та вимоги до дитини;
- Приймають дитину такою, як вона є;
- Надають певну самостійність (зокрема, замінюючи

директивний контроль на інструктивний: «можливо, ти зробиш так, як я запропоную»);

- Ставляться з теплом та емпатією;
- Поважають думку дитини та почуття власної гідності;
- Завжди готові прийти на допомогу;
- Визнають право дитини на помилку;
- Можуть зізнатися у своїй неправоті;
- Налаштовують дитину на процес навчання, а не на результат (особливо у початковій школі).

На завершення батьки подякували Наталії Валентинівні за змістовний і корисний семінар.

Марія Лахтадир – активна учасниця гуртка “Екологи-дослідники”

✘Продовжуємо нашу розповідь про активних дівчат, котрі відвідують екологічний гурток, що діє на базі Києво-Святошинського центру соціально-психологічної реабілітації населення.

Марія Лахтадир – вихованка гуртка «Екологічна варта» з 2011 року. За час навчання прослухала курси програми «Юні екологи» (2 роки). З 2013-2014 навчального року займається у гуртку «Екологи-дослідники». Керівник обох гуртків – Малишева Тетяна Василівна, методист Києво-Святошинського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

У 2011 році Марія Лахтадир активно брала участь в екологічних проектах «Чиста планета» та «Жива вода». Це проекти місцевого значення, в яких досліджено проблеми поводження з твердими побутовими відходами та екологічний стан

водних об'єктів у місті Боярка. Проблеми Марія розглянула всебічно, зробила висновки, надала конкретні пропозиції. Проект «Чиста планета» було представлено в Боярську міськраду для ознайомлення.

Крім успішного засвоєння програми гуртка, з 2011 року М.Лахтадир почала системно займатися проблемами стану якості питної води в Україні, зокрема в м. Боярка. Вивчила законодавчу та нормативно-правову базу з цього питання. Ознайомилась з роботою КП «Боярка-Водоканал». Взяла безпосередню участь у проведенні аналізів якості питної води водопостачання м. Боярка. Дослідила стан питної води децентралізованого водопостачання.

У 2013 році стала учасницею конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт системи Малої академії наук серед юніорів. Посіла III місце в районному етапі конкурсу за роботу: «Дослідження якості води системи питного водопостачання в місті Боярка». За захист роботи набрала максимальну кількість балів.

У 2014 році Марія займається науково-дослідницькою роботою з теми «Проблеми маркування продуктів харчування в Україні». Особливу увагу приділяє питанню екологічного маркування. Продовжує науково-дослідницьку роботу за темою «Дослідження якості води системи питного водопостачання в місті Боярка», в рамках котрого більш поглиблено досліджує стан децентралізованого водопостачання в місті Боярка.

І декілька слів про ті якості Марії Лахтадир, котрі допомогли їй досягнути вищевказаних успіхів. Марія надзвичайно цілеспрямована, наполеглива, активна. Всі її наміри, дії і вчинки мотивовані. Має лідерські якості, але завжди залишається стриманою, ввічливою, дружелюбною, толерантною. В той же час переконлива, вміє організувати інших дітей і очолити будь-яку справу. Відповідальна, пунктуальна, додержується даного слова. Творчо підходить до виконання будь-яких завдань, має широке коло інтересів, справжня інтелектуалка. Схильна до творчої діяльності, зокрема до науково-дослідницької. Не по роках самостійна.

Тетяна Волошина – вихованка гуртка “Екологи-дослідники”

З 11 по 13 лютого в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді проходив Всеукраїнський конкурс винахідницьких і раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку «Природа – людина – виробництво – екологія». З вітальним листом до учасників звернувся Президент Національної академії наук України академік НАН України Б.Є. Патон. У Конкурсі взяла участь вихованка гуртка «Екологи-дослідники» (керівник – Тетяна Малишева) Києво-Святошинського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (РЦЕНТУМ) – Волошина Тетяна, учениця 9 класу. Гурток працює на базі Києво-Святошинського центру соціально-психологічної реабілітації населення.

За участь у Конкурсі Тетяна Волошина нагороджена Грамотою Міністерства освіти і науки України, Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді за III місце з роботою на тему: «Шляхи заощадження енергоресурсів у повсякденно-побутовому житті» в секції «Ресурси енергозбереження» і Дипломом переможниці за III місце від Філії «Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг» ДП «УІПВ».

Докладніше про Тетяну Волошину.

Тетяна Волошина – одна з найактивніших, цілеспрямованих, працездатних вихованок гуртка «Екологи-дослідники». Позитивно налаштована на навчання, цікавиться науково-дослідницькою діяльністю, із задоволенням бере участь у практичній

природоохоронній роботі, творча, схильна і до естетико-художньої діяльності.

Доброзичлива, поміркована, толерантна, урівноважена, відповідальна. Є вихованкою гуртка РЦЕНТУМ з 2008 року.

У 2009 році була учасницею природоохоронних проектів «Збережи ялинку» та «Первоцвіти». З того ж року бере участь у моніторингу стану водних об'єктів та стану поводження з твердими побутовими відходами міста Боярка. Займається просвітницькою діяльністю екологічного змісту серед учнів школи.

У 2011 році бере участь в екологічних проектах «Чиста планета» та «Жива вода» – проектах місцевого значення, в яких досліджено проблеми поводження з твердими побутовими відходами та екологічний стан водних об'єктів в м. Боярка. Проблеми розглянуті всебічно, зроблено висновки, надані пропозиції. Проект «Чиста планета» представлено в Боярську міськраду для ознайомлення.

У 2012-2013 роках працює над груповим проектом «Шляхи заощадження природних ресурсів у повсякденно-побутовому житті». Напрямок її досліджень – збереження природного газу в умовах домашнього господарювання.

2013 рік – учасниця районного конкурсу екологічних проектів у складі групи, представляла свою частину проекту щодо заощадження природного газу у повсякденно-побутовому житті. Посіла I місце.

2014 рік – продовжує дослідницьку роботу з теми енергозбереження.

Соціологічне дослідження “Дозвілля школярів”

Упродовж січня 2014 року спеціалістами Києво-Святошинського ЦСПР було проведено опитування серед учнів 5-9 класів на тему «Дозвілля школярів». У рамках дослідження було опитано 150 респондентів з числа дітей та підлітків, що навчаються у боярських ЗОШ № 1 та № 2 з метою виявлення їхніх уподобань та побажань стосовно позашкільного дозвілля. Ключовими завданнями дослідження було визначити найбільш відвідувані гуртки у місті чи на базі школи, а також з'ясувати, яких гуртків не вистачає школярам.

В опитуванні взяли участь 74 учні Боярської ЗОШ №2 та 76 учнів Боярської ЗОШ №1, серед них 138 жителів історичної частини міста та 12 жителів Нової Боярки. За статевою ознакою в опитуванні взяли участь 72 хлопці та 78 дівчат.

Респондентам було запропоновано відповісти на наступні питання:

- Який гурток/клуб/секцію/творче об'єднання ви відвідуєте та де саме?
- Який ще гурток /секцію/клуб за інтересами варто було б створити у Боярці?
- Що ви хотіли б навчитися виготовляти власноруч?

Результати дослідження показали, що:

1. Діти здебільшого відвідують ті гуртки, що знаходяться на базі школи, де вони навчаються.
2. Крім шкільних гуртків, на теренах Боярки діти відвідують наступні заклади: дитячий центр раннього розвитку «Лада-ладушка»; Центр творчості «Оберіг»; Дитячу школу мистецтв; міський Будинок культури.

3. Основними позашкільними заняттями, які активно відвідують опитані, є наступні: хореографія, вокал, образотворче та прикладне мистецтво, шкільний краєзнавчий гурток, додаткові заняття з математики та іноземних мов (переважно англійської). Хлопці відвідують секції тенісу, баскетболу, різні види єдиноборств, гурток комп'ютерної графіки.
4. Діти, котрі відвідують секції тенісу, баскетболу, волейболу, хореографії, вокалу, образотворчого мистецтва та ін., зазначили необхідність створення аналогічних секцій та гуртків через недостатній, на їх погляд, рівень вже існуючих.
5. Не менше половини респондентів зазначили, що варто було б створити ті гуртки та секції, які вже працюють у місті, що свідчить про недостатню поінформованість населення про позашкільні заклади та гуртки або ж про готовність відвідувати лише ті гуртки/секції/клуби, що працюють на базі тих шкіл, котрі діти відвідують. (Матеріальний аспект питання не вивчався)
6. Школярі хотіли б вміти власноруч виготовляти одяг та аксесуари, роботів, якісні фото, аплікації, іграшки (для сиріт), столярні вироби, меблі, тенісні столи та ракетки, мило, цукерки, свічки. Їх цікавлять елементи декору, прикраси, вироби з глини, дерева, бісеру, солоного тіста, лози. Діти мріють навчитися малювати картини, портрети та графічні малюнки, писати вірші, готувати різні наїдки та торти, ремонтувати механізми, майструвати шпаківні, вишивати, застосовувати різні футбольні трюки; випалювати по дереву; опанувати технічне моделювання; розробляти комп'ютерні програми та електронні пристрої.
7. Серед закладів, які варто створити у місті, діти вказали спорткомплекс, басейн, тренажерний зал, фітнес-центр, баскетбольний майданчик, футбольне поле вільного користування. Okремо було висловлено побажання про створення повноцінних футбольного, баскетбольного та волейбольного клубів.

8. На погляд школярів, варто було б створити:

- **Гуртки:** кулінарний, флористики, української вишивки, моделювання та дизайну одягу; радіоелектроніки та механіки; ліплення з глини, соленого тіста та пластиліну; програмування та веб-дизайну, театральний.
- **Секції:** спортивної стрільби; плавання; скейтбордінгу; більярду; хокею на траві; акробатики.
- **Клуби:** комп'ютерний; художньої фотографії та обробки фото; моделювання техніки; розвитку кругозору та тренування мозку; любителів кросвордів; музичний; допомоги та опіки над тваринами; любителів історії, традицій, обрядів та культури України; клуб любителів зброї; івент-організаторської діяльності; любителів англійської мови.

Тетяна ЧІРКОВА, соціолог